



Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL PRIIT PIKAMÄE
prezentate la 16 decembrie 2021¹

Cauza C-568/20

J
împotriva
H Limited

[cerere de decizie preliminară formulată de Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria)]

„Trimitere preliminară – Cooperare judiciară în materie civilă – Executarea hotărârilor în materie civilă și comercială – Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 – Domeniu de aplicare material – Hotărâri pronunțate într-un stat membru – Certificat care atestă caracterul executoriu al hotărârii – Motive de refuz al executării – Încălcarea ordinii publice a statului membru solicitat – Încălcarea unei norme de drept al Uniunii – Motive de refuz al executării în temeiul legislației statului membru solicitat”

1. În urma eliberării, de către instanța din statul membru de origine, a certificatului prevăzut la articolul 53 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012², care atestă caracterul executoriu al hotărârii pronunțate și aplicabilitatea acestui regulament, instanța din statul membru solicitat, sesizată cu o cerere de refuz al executării acestei hotărâri de către persoana împotriva căreia se solicită executarea, poate să o admită pentru motivul unei aprecieri eronate cu privire la caracterul aplicabil al regulamentului menționat, în măsura în care procedura desfășurată în fața instanței din statul membru de origine avea ca obiect declararea ca executorii a unor hotărâri pronunțate într-un stat terț? Aceasta este întrebarea la care Curtea va trebui să răspundă în prezenta cauză.

I. Cadrul juridic

2. Sunt relevante în cadrul prezentei cauze articolele 2, 39, 41, 42, 45, 46, 52 și 53 din Regulamentul nr. 1215/2012.

¹ Limba originală: franceza.

² Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2012, L 351, p. 1).

II. Situația de fapt aflată la originea litigiului, procedura principală și întrebarea preliminară

3. În urma unei acțiuni introduse de H Limited, instituție bancară, întemeiată pe două hotărâri pronunțate în Iordania în cursul anului 2013 privind obligarea lui J, împrumutat, la plata soldului debitor a două împrumuturi, High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division [Înalta Curte de Justiție (Anglia și Țara Galilor), Secția Queen's Bench, Regatul Unit (denumită în continuare „High Court of Justice”)], l-a somat pe J, prin ordonanța din 20 martie 2019 și în cadrul unei proceduri sumare, la plata către H Limited a sumei de 10 392 463 de dolari americani (USD), majorată cu 5 422 031,65 USD reprezentând dobânzi și cu 125 000 de lire sterline (GBP) reprezentând cheltuieli. De asemenea, această instanță a întocmit și apoi a eliberat certificatul prevăzut la articolul 53 din Regulamentul nr. 1215/2012 (denumit în continuare „certificatul”).

4. H Limited a inițiat o procedură de executare a acestei ordonanțe în Austria, unde are domiciliul J, care a formulat, în temeiul articolelor 45 și 46 din Regulamentul nr. 1215/2012, o cerere de refuz al executării. În susținerea acesteia, el a invocat o încălcare a ordinii publice austriece³ și a susținut că ordonanța menționată, având ca obiect executarea unor hotărâri pronunțate într-un stat terț, nu constituie o hotărâre executorie în sensul Regulamentului nr. 1215/2012. Acesta a pretins că, în cadrul procedurii de refuz al executării, instanța din statul membru solicitat (denumită în continuare „instanța solicitată”) nu este ținută de certificatul eliberat de instanța din statul membru de origine (denumită în continuare „instanța de origine”).

5. În primă instanță, Bezirksgerichts Freistadt (Tribunalul Districtual din Freistadt, Austria) a autorizat H Limited, prin ordonanța din 9 octombrie 2019, să procedeze la executarea ordonanței din 20 martie 2019 a High Court of Justice. În calitate de instanță de apel, Landesgericht Linz (Tribunalul Regional din Linz, Austria) a respins, prin decizia din 22 iunie 2020, calea de atac formulată de J.

6. În urma recursului extraordinar formulat de J împotriva deciziei instanței de apel, Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria) a hotărât, prin ordonanța din 23 septembrie 2020, să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Dispozițiile [Regulamentului nr. 1215/2012], în special articolul 2 litera (a) și articolul 39, trebuie interpretate în sensul că există o hotărâre care trebuie executată și în cazul în care, în urma unei verificări sumare în cadrul unei proceduri desfășurate în contradictoriu într-un stat membru, dar numai în ceea ce privește autoritatea de lucru judecat a unei hotărâri pronunțate împotriva sa într-un stat terț, partea menționată ca debitor în titlul executoriu este obligată să plătească părții care a obținut câștig de cauză în cadrul procedurii din statul terț datorită recunoscută în acest stat terț printr-o hotărâre definitivă, obiectul procedurii din statul membru limitându-se la verificarea existenței dreptului întemeiat pe o hotărâre definitivă față de partea împotriva căreia se solicită executarea?
- 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, dispozițiile Regulamentului nr. 1215/2012, în special articolul 1, articolul 2 litera (a), articolul 39, articolul 45, articolul 46 și articolul 52, trebuie interpretate în sensul că, independent de existența unuia dintre motivele enumerate la articolul 45 din Regulamentul nr. 1215/2012, executarea trebuie să fie refuzată atunci când hotărârea care trebuie verificată nu este o hotărâre în sensul articolului 2 litera (a) sau al

³ Punctul 18 din cererea de decizie preliminară.

articolului 39 din Regulamentul nr. 1215/2012 sau atunci când cererea subiacentă acestei hotărâri din statul membru de origine nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1215/2012?

- 3) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare și al unui răspuns afirmativ la a doua întrebare, dispozițiile Regulamentului nr. 1215/2012, în special articolul 1, articolul 2 litera (a), articolul 39, articolul 42 alineatul (1) litera (b), articolul 46 și articolul 53, trebuie interpretate în sensul că, în procedura privind cererea de refuz al executării, instanța din statul membru solicitat trebuie să considere, în mod necesar, deja pe baza informațiilor furnizate de instanța de origine în certificatul prevăzut la articolul 53 din Regulamentul nr. 1215/2012, că există o hotărâre care intră în domeniul de aplicare al regulamentul și care trebuie executată?”

III. Procedura în fața Curții

7. Reclamanta și pârâtul din litigiul principal, guvernul german, precum și Comisia Europeană au depus observații scrise.

IV. Analiză

A. Cu privire la conținutul cererii de decizie preliminară

8. Deși decizia de trimitere cuprinde trei întrebări preliminare distincte din punct de vedere formal, ele sunt, în opinia noastră, strâns legate și țin de una și aceeași problematică juridică, și anume aceea a condițiilor în care instanța solicitată poate admite o cerere de refuz al executării hotărârii instanței de origine pentru motivul inaplicabilității Regulamentului nr. 1215/2012, chiar dacă această a doua instanță a eliberat un certificat care atestă caracterul executoriu al hotărârii menționate.

9. Propunem, așadar, Curții să examineze împreună aceste trei întrebări, reformulate după cum urmează:

„Dispozițiile Regulamentului nr. 1215/2012 trebuie interpretate în sensul că autorizează instanța din statul membru solicitat, sesizată cu o cerere de refuz al executării în temeiul articolului 46 din acesta, să considere respectivul regulament inaplicabil, contrar aprecierii instanței din statul membru de origine întemeiate pe eliberarea certificatului prevăzut la articolul 53 din acesta, pentru motivul că procedura desfășurată în fața acestei a doua instanțe avea ca obiect declararea ca executorii a unor hotărâri pronunțate în materie civilă și comercială într-un stat terț și, în consecință, să refuze executarea hotărârii instanței menționate?”

10. Această întrebare impune o apreciere cu privire la existența, în speță, a unei hotărâri executorii și, prin urmare, cu privire la domeniul de aplicare al certificatului, înainte de aprecierea referitoare la prerogativele instanței solicitate sesizate cu o cerere de refuz al executării acestei hotărâri, astfel cum sunt definite de Regulamentul nr. 1215/2012.

B. Cu privire la existența unei hotărâri executorii în sensul Regulamentului nr. 1215/2012

11. În ceea ce privește recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială în spațiul judiciar european, inovația majoră a sistemului instituit de Regulamentul nr. 1215/2012 ține în mod incontestabil de eliminarea procedurii de exequatur. Astfel, articolul 39 din acest regulament prevede că „o hotărâre pronunțată într-un stat membru care este executorie în statul membru respectiv este executorie în celelalte state membre fără a fi necesară o hotărâre de încuviințare a executării”. Această dispoziție trebuie interpretată în lumina considerentului (26) al regulamentului menționat, potrivit căruia o hotărâre pronunțată de instanțele unui stat membru ar trebui tratată ca și cum ar fi fost pronunțată în statul membru solicitat.

12. În cadrul acestui nou sistem de executare directă a hotărârilor judecătorești, certificatul eliberat de instanța de origine joacă un rol primordial. Astfel, din dispozițiile coroborate ale articolelor 37 și 42 din Regulamentul nr. 1215/2012 reiese că, în vederea recunoașterii și a executării, într-un stat membru, a unei hotărâri pronunțate în alt stat membru, solicitantul trebuie să prezinte numai o copie a hotărârii respective, însoțită de acest certificat. În conformitate cu articolul 42 alineatul (1) litera (b) din acest regulament, certificatul respectiv atestă că hotărârea menționată mai sus este executorie și conține un rezumat al acesteia, precum și, dacă este cazul, informații relevante cu privire la cheltuielile de judecată recuperabile și la calcularea dobânzii. Acesta se notifică sau se comunică, înainte de orice executare, persoanei împotriva căreia se solicită executarea respectivă, conform articolului 43 alineatul (1) din regulamentul menționat⁴. În acest context și la invitația avocatului general Bot⁵, certificatul a fost calificat de Curte drept temeiul fundamental al aplicării principiului executării directe a hotărârilor pronunțate în statele membre, care face hotărârea în cauză aptă să circule în mod liber în spațiul judiciar european⁶.

13. Pentru obținerea acestui certificat, reclamantul trebuie să se adreseze instanței de origine, care este cea care a pronunțat hotărârea a cărei executare se solicită⁷, care cunoaște cel mai bine litigiul și care, în ceea ce privește fondul, este cea mai în măsură să confirme că hotărârea este executorie. Prin eliberarea unui astfel de certificat în urma unei proceduri de natură jurisdicțională⁸, instanța de origine confirmă în mod implicit că hotărârea care trebuie recunoscută și executată în alt stat membru intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1215/2012, dat fiind că eliberarea certificatului este posibilă numai cu această condiție. Prin urmare, într-o situație în care instanța care a pronunțat hotărârea care trebuie executată nu s-a pronunțat, în faza judecătii, cu privire la aplicabilitatea Regulamentului nr. 1215/2012, această instanță trebuie, în faza eliberării certificatului menționat, să verifice dacă litigiul intră în domeniul de aplicare al acestui regulament⁹.

14. În speță, este cert că instanța de origine a întocmit și a eliberat certificatul pe baza ordonanței sale din 20 martie 2019, care este inclusă, prin urmare, în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1215/2012. În aceste împrejurări, există, *a priori*, o hotărâre executorie pronunțată într-un stat

⁴ Hotărârea din 28 februarie 2019, Gradbeništvó Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, punctul 36).

⁵ Concluziile prezentate în cauza Gradbeništvó Korana (C-579/17, EU:C:2018:863, punctul 44).

⁶ Hotărârea din 28 februarie 2019, Gradbeništvó Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, punctele 37 și 39).

⁷ Articolul 2 litera (f) din Regulamentul nr. 1215/2012.

⁸ Hotărârea din 4 septembrie 2019, Salvoni (C-347/18, EU:C:2019:661, punctul 31).

⁹ Hotărârea din 28 februarie 2019, Gradbeništvó Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, punctele 38 și 40).

membru¹⁰ în sensul articolului 2 litera (a) și al articolului 39 din Regulamentul nr. 1215/2012, care intră sub incidența regimului de executare directă prevăzut de acesta, realitate factuală care se impune instanței solicitate.

15. Problema ridicată în cererea de decizie preliminară este, în realitate, cea a condițiilor în care această instanță poate repune în discuție o astfel de situație ca urmare a unei aprecieri pretins eronate a instanței de origine cu privire la aplicabilitatea Regulamentului nr. 1215/2012, care afectează legalitatea eliberării certificatului. Din cererea menționată reiese că instanța de trimitere consideră că o verificare a acestui aspect poate conduce la un refuz al executării chiar în afara oricărei constatări a existenței unuia dintre motivele de refuz prevăzute la articolul 45 din Regulamentul nr. 1215/2012.

C. Cu privire la posibilitatea unui refuz al executării motivat de inaplicabilitatea Regulamentului nr. 1215/2012

16. Soluționarea problematicii menționate mai sus se întemeiază pe o analiză a regimului juridic al refuzului executării instituit prin Regulamentul nr. 1215/2012. Cu toate acestea, pentru a susține afirmația referitoare la o posibilă verificare a aprecierilor cu privire la aplicabilitatea regulamentului respectiv efectuate de instanța de origine, instanța de trimitere și guvernul german fac trimitere la o jurisprudență a Curții referitoare la verificarea certificatului prevăzut la articolul 54 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001¹¹.

1. Cu privire la relevanța jurisprudenței referitoare la verificarea certificatului prevăzut la articolul 54 din Regulamentul nr. 44/2001

17. Trebuie amintit că Regulamentul nr. 44/2001 impunea persoanei care formula cererea de executare să solicite, în prealabil, emiterea de către instanța sau autoritatea din statul membru solicitat a unei hotărâri de încuviințare a executării. Această cerere trebuia să fie însoțită de o copie a hotărârii în cauză și, dacă era cazul, de certificatul prevăzut la articolul 54 din Regulamentul nr. 44/2001, aceste două documente trebuind, potrivit considerentului (17) al regulamentului respectiv, să facă obiectul unei verificări pur formale. Curtea a statuat că autoritățile statului membru solicitat trebuie, într-o primă etapă a procedurii, să se limiteze la verificarea îndeplinirii acestor formalități în vederea încuviințării executării hotărârii și, într-o a doua etapă a procedurii, să aprecieze temeinicia căii de atac jurisdicționale formulate, dacă este cazul, de persoana în privința căreia se solicită executarea împotriva acestei încuviințări în raport cu motivele de contestare prevăzute la articolele 34 și 35 din Regulamentul nr. 44/2001¹².

18. În acest context, s-a precizat că nimic nu interzice instanței din statul membru solicitat să verifice exactitatea informațiilor de fapt conținute în certificat. Trebuie subliniat că această verificare era justificată de faptul că, întrucât autorul certificatului nu corespunde în mod necesar celui al hotărârii de origine, aceleași informații nu pot prezenta decât un caracter pur indicativ, având o simplă valoare informativă. Această din urmă considerație decurgea de asemenea din

¹⁰ În temeiul articolului 67 alineatul (2) litera (a) din Acordul privind retragerea Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord din Uniunea Europeană și din Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (JO 2019, C 384 I, p. 1) și ținând seama de data adoptării sale, și anume 20 martie 2019, ordonanța în litigiu, pronunțată de o instanță engleză, nu constituie o hotărâre a unui stat terț.

¹¹ Regulamentul Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74).

¹² Hotărârea din 6 septembrie 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punctele 28-31).

caracterul eventual al prezentării certificatului menționat, instanța din statul membru solicitat competentă să pronunțe hotărârea de încuviințare a executării putând accepta un document echivalent¹³.

19. Pe lângă întinderea foarte redusă a verificării astfel descrise, această jurisprudență nu poate face obiectul unei aplicări *mutatis mutandis* în speță și cu atât mai puțin al unei extrapolări, noul regim de recunoaștere și de executare rezultat din Regulamentul nr. 1215/2012 fiind sensibil diferit de predecesorul său. Acest regulament a eliminat astfel etapa prealabilă executării în statul membru solicitat a hotărârii de încuviințare a executării, a făcut obligatorie comunicarea certificatului care atestă caracterul executoriu al hotărârii, a încredințat exclusiv instanței de origine, care cunoaște cel mai bine litigiul, sarcina întocmirii acestuia și nu cuprinde niciun considerent echivalent considerentului (17) al Regulamentului nr. 44/2001.

20. În mod radical, Curtea a arătat, la punctul 35 din Hotărârea Weil¹⁴, că procedura de executare, în temeiul Regulamentului nr. 44/2001, împiedică, „la fel ca executarea în temeiul Regulamentului nr. 1215/2012, orice control ulterior de către o instanță din statul membru solicitat cu privire la aspectul dacă acțiunea care a condus la hotărârea a cărei executare este urmărită intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001, motivele căii de atac împotriva încuviințării executării acestei hotărâri fiind prevăzute în mod limitativ de acest regulament”.

21. Conținutul acestui punct ridică probleme serioase, care, în opinia noastră, ar trebui să excludă luarea sa în considerare în prezenta cauză. Subliniem că punctul vizat abordează o problemă care nu era în mod direct cea ridicată de întrebarea preliminară, și anume interpretarea articolului 54 din Regulamentul nr. 44/2001 în vederea stabilirii existenței unei verificări a autorității competente cu privire la aplicabilitatea acestui regulament înainte de eliberarea certificatului prevăzut de dispoziția menționată. Considerăm că indicația cuprinsă în acesta constituie un motiv neesențial al unei soluții deja motivate la punctul 33 din hotărârea în discuție.

22. În orice caz, Regulamentul nr. 1215/2012 nu era aplicabil *ratione temporis*, iar o simplă trimitere la acesta, în cadrul unei aprecieri comparative lipsite de orice explicație, nu poate fi considerată un precedent util, de natură să pună capăt dezbaterii cu privire la întinderea competențelor instanței solicitate, iar aceasta cu atât mai mult cu cât sistemele de recunoaștere și de executare a hotărârilor instituite prin Regulamentele nr. 44/2001 și nr. 1215/2012 sunt sensibil diferite¹⁵.

2. Cu privire la motivele de refuz al executării prevăzute de Regulamentul nr. 1215/2012

a) Considerații introductive

23. Considerăm necesar, cu titlu introductiv, să formulăm diferite observații privind regimul juridic al refuzului executării, relativ complex, instituit de Regulamentul nr. 1215/2012.

¹³ Hotărârea din 6 septembrie 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punctele 35 și 36).

¹⁴ Hotărârea din 6 iunie 2019, Weil (C-361/18, EU:C:2019:473).

¹⁵ Rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, în măsura în care Regulamentul nr. 1215/2012 abrogă și înlocuiește Regulamentul nr. 44/2001, interpretarea dată de Curte în ceea ce privește dispozițiile acestui din urmă regulament este valabilă și pentru Regulamentul nr. 1215/2012, dar numai atunci când dispozițiile acestor două instrumente ale dreptului Uniunii pot fi calificate ca „echivalente” [Hotărârea din 28 februarie 2019, Gradbeništvu Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, punctul 45)], ceea ce, în speță, nu este cazul în ceea ce privește dispozițiile referitoare la certificat.

24. În primul rând, s-a putut observa în doctrină că, în cadrul Regulamentului nr. 1215/2012, revine persoanei condamnate obligația de a reacționa pentru a solicita refuzul executării invocând un motiv admis de acest regulament și că, în lipsa unei reacții a persoanei interesate, hotărârea nu va fi verificată în niciun mod¹⁶, ceea ce a condus la concluzia unei verificări a hotărârilor „complet privatizate”¹⁷. Pe aceeași linie, Curtea a statuat că sistemul de recunoaștere și de executare a hotărârilor judecătorești stabilit de Regulamentul nr. 1215/2012 se bazează pe eliminarea exequaturului, ceea ce implică faptul că instanța competentă a statului membru solicitat nu exercită niciun control, întrucât numai persoana împotriva căreia este formulată executarea poate să se opună, în această privință, recunoașterii sau executării deciziei care o privește¹⁸. Rezultă astfel că, anterior cererii de refuz al executării și procedurii pe care aceasta o declanșează, reglementată în secțiunea 3 din capitolul III din Regulamentul nr. 1215/2012, și *a fortiori* în lipsa unei asemenea cereri, instanța solicitată nu dispune de nicio putere de apreciere în ceea ce privește hotărârea și certificatul adoptate de instanța de origine¹⁹.

25. În al doilea rând, trebuie amintit că principiul încrederii reciproce între statele membre, care are, în dreptul Uniunii, o importanță fundamentală, impune, îndeosebi în ceea ce privește spațiul de libertate, securitate și justiție, fiecăruia dintre aceste state să considere, mai puțin în situații excepționale, că toate celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute de acest drept. După cum reiese din considerentul (26) al Regulamentului nr. 1215/2012, regimul de recunoaștere și de executare prevăzut de acesta se întemeiază tocmai pe încrederea reciprocă în justiție în Uniune. O astfel de încredere impune, printre altele, ca hotărârile judecătorești pronunțate într-un stat membru să fie recunoscute și executate de plin drept în alt stat membru. În acest sistem, dispozițiile Regulamentului nr. 1215/2012 care prevăd, în mod exhaustiv²⁰, motivele care pot fi opuse recunoașterii sau executării unei hotărâri trebuie să primească o interpretare strictă, întrucât constituie un obstacol în calea realizării unuia dintre obiectivele fundamentale ale regulamentului respectiv²¹.

26. Cele cinci motive de refuz privesc caracterul vădit contrar ordinii publice a statului membru solicitat, lipsa comunicării în timp util a actului de sesizare a instanței atunci când hotărârea este pronunțată în lipsă, caracterul ireconciliabil cu o hotărâre pronunțată între aceleași părți în statul membru solicitat, caracterul ireconciliabil cu o hotărâre anterioară pronunțată într-un alt stat, precum și nerespectarea anumitor norme de competență de către instanța din statul membru de origine. Această listă exhaustivă nu cuprinde mențiunea aplicabilității Regulamentului nr. 1215/2012 sau încălcarea articolului 2 litera (a) și a articolului 39 din acest regulament, care impun ca hotărârea a cărei executare se solicită să fie pronunțată într-un stat membru.

¹⁶ Ferrand F., „Reconnaissance et exécution des jugements européens en matière civile et commerciale”, în *Droit et pratique de la procédure civile*, Dalloz action, cap. 541-243.

¹⁷ D’Avout, L., „L’efficacité internationale des jugements après la refonte du règlement «Bruxelles Ia»”, în *Revue internationale de droit processuel*, vol. 5, nr. 2, 2015, p. 258.

¹⁸ A se vedea în acest sens Hotărârea din 28 februarie 2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, punctul 36). A doua menționare a termenului „recunoaștere” la punctul 36 din această hotărâre nu ni se pare corectă, iar formularea sa nu a fost reprodușă, în măsura în care refuzul recunoașterii unei hotărâri poate fi solicitat de orice parte interesată, în conformitate cu articolul 45 din Regulamentul nr. 1215/2012.

¹⁹ Se ridică problema dacă jurisprudența Curții implică constatarea unei competențe nediscreționare a instanței solicitate, aceasta din urmă putând examina numai motivele de refuz al executării invocate de solicitant, cu excluderea oricărei invocări din oficiu. Subliniem totuși că, potrivit articolului 47 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, procedura de refuz al executării, în măsura în care nu este reglementată de acest regulament, se determină conform legislației statului membru solicitat. Odată ce este sesizată cu o cerere de refuz al executării și este inițiată procedura căii de atac, prerogativele instanței din statul membru solicitat și în special posibilitatea sau obligația de a examina din oficiu un motiv de refuz al executării sunt, așadar, determinate de normele procedurale ale acestui stat.

²⁰ Hotărârea din 6 septembrie 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punctul 31), și Hotărârea din 23 octombrie 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, punctul 46).

²¹ A se vedea prin analogie Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punctele 40 și 41).

27. În al treilea rând, din Regulamentul nr. 1215/2012 rezultă că legiuitorul european a prevăzut coexistența a două tipuri de motive de refuz al executării, și anume cele evocate în mod generic la articolul 41 alineatul (2) din acest regulament drept „motivele de refuz al executării în temeiul legislației statului membru solicitat”, pe de o parte, și cele specifice, enumerate la articolul 45 din regulamentul menționat, care trebuie coroborate cu articolul 46 din acesta din urmă, pe de altă parte, aceste motive fiind legate prin compatibilitatea necesară a celor dintâi cu cele din urmă. Ținând seama de corelația astfel reținută de legiuitor, considerăm oportun să examinăm, mai întâi, motivele de refuz al executării care rezultă din dispozițiile coroborate ale articolelor 45 și 46 din același regulament și, în special, pe cel referitor la caracterul contrar ordinii publice naționale a statului membru solicitat, relevant în prezenta cauză și invocat de J²².

b) Cu privire la motivul de refuz al executării prevăzut la articolul 45 din Regulamentul nr. 1215/2012, întemeiat pe caracterul contrar ordinii publice a statului membru solicitat

28. În ceea ce privește noțiunea de „ordine publică” prevăzută la articolul 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012, aceasta din urmă trebuie să primească, astfel cum s-a menționat, o interpretare strictă, întrucât constituie un obstacol în calea realizării unuia dintre obiectivele fundamentale ale acestui regulament, și nu trebuie să se recurgă la ea decât în cazuri excepționale. Deși, în principiu, statele membre rămân libere să stabilească, în temeiul rezervei înscrise în această dispoziție, conform concepțiilor naționale, cerințele ordinii lor publice, limitele acestei noțiuni țin de interpretarea regulamentului menționat. Prin urmare, deși nu este de competența Curții să determine conținutul conceptului de ordine publică a unui stat membru, acesteia îi revine totuși obligația de a controla limitele în cadrul cărora instanța dintr-un stat membru poate recurge la noțiunea menționată pentru a nu recunoaște o hotărâre pronunțată în alt stat membru²³.

29. În această privință, trebuie amintit că, prin interzicerea revizuirii pe fond a unei hotărâri străine, articolul 52 din Regulamentul nr. 1215/2012 nu permite instanței din statul membru solicitat să refuze recunoașterea sau executarea acestei hotărâri pentru simplul motiv că ar exista o divergență între norma de drept aplicată de instanța din statul membru de origine și cea pe care ar fi aplicat-o instanța din statul membru solicitat dacă ar fi fost sesizată cu litigiul. În mod similar, instanța din statul membru solicitat nu poate controla exactitatea aprecierilor de drept sau de fapt ale instanței din statul membru de origine. În consecință, recurgerea la excepția de ordine publică nu poate fi admisă decât în ipoteza în care recunoașterea sau executarea unei hotărâri pronunțate în alt stat membru ar încălca în mod inacceptabil ordinea juridică a statului membru solicitat, prin faptul că ar aduce atingere unui principiu fundamental. Pentru a respecta interzicerea revizuirii pe fond a hotărârii străine, atingerea respectivă ar trebui să constituie o încălcare vădită a unei norme de drept considerate esențială în ordinea juridică a statului membru solicitat sau a unui drept recunoscut ca fundamental în această ordine juridică²⁴.

30. În lumina acestor considerații, trebuie să se analizeze dacă elementele indicate de instanța de trimitere sunt de natură să stabilească faptul că executarea ordonanței din 20 martie 2019 a High Court of Justice constituie o încălcare vădită a ordinii publice austriece în sensul articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012. Aceste elemente privesc încălcarea, de către ansamblul juridic indisociabil pe care îl constituie această hotărâre și certificatul care o însoțește, a unei norme de drept material, și anume aplicarea vădit eronată a articolului 2 litera (a) și a

²² A se vedea punctul 18 din decizia de trimitere.

²³ A se vedea prin analogie Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punctele 38-40).

²⁴ A se vedea prin analogie Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punctele 41 și 42).

articolului 39 din regulamentul menționat, care impun ca hotărârea a cărei executare se solicită să fie pronunțată într-un stat membru și care determină astfel domeniul de aplicare *ratione materiae* al acestui act în ceea ce privește hotărârile vizate.

31. Curtea a fost deja sesizată cu privire la o situație în care este invocată încălcarea vădită a unei norme de drept al Uniunii și a admis verificarea existenței unei astfel de încălcări, ținând seama de integrarea dreptului Uniunii în ordinea juridică a statelor membre și de misiunea instanței naționale, instanță de drept comun a Uniunii, de a asigura aplicarea efectivă a normelor dreptului Uniunii. Din acest motiv, Curtea a arătat că excepția de ordine publică poate fi invocată în măsura în care eroarea de drept în discuție implică faptul că recunoașterea, sau în speță executarea, ar determina încălcarea vădită a unei norme de drept esențiale în ordinea juridică a Uniunii și, așadar, a statului membru respectiv²⁵.

1) Cu privire la încălcarea vădită a unei norme de drept al Uniunii

32. Întemeindu-se pe termenii Hotărârii Curții Owens Bank²⁶, instanța de trimitere consideră că Regulamentul nr. 1215/2012 nu se poate aplica hotărârii instanței de origine pronunțate ca urmare a exercitării unei căi de atac prin care se urmărește executarea unor hotărâri pronunțate într-un stat terț (*actio iudicati*) și în urma unei verificări sumare, care constă în a examina dacă aceste hotărâri obligau efectiv împrumutatul să plătească băncii creditoare o anumită sumă, fără ca raportul juridic aflat la baza datoriei recunoscute prin hotărârile menționate să facă obiectul unei examinări pe fond. În această hotărâre, Curtea a statuat că Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială²⁷, cu modificările ulterioare, nu se aplică procedurilor și nici unor probleme care apar în cadrul unor proceduri inițiate în statele contractante cu privire la recunoașterea și executarea hotărârilor pronunțate în materie civilă și comercială în state terțe. Considerăm că această soluție trebuie transpusă în prezenta cauză.

33. Mai întâi, trebuie amintit că rezultă chiar din textul articolului 2 litera (a) și al articolului 39 din Regulamentul nr. 1215/2012 că procedurile de recunoaștere și de executare prevăzute în capitolul III din acest regulament se aplică numai în cazul hotărârilor pronunțate într-un stat membru. În ceea ce privește normele de competență, trebuie să se constate că dispozițiile capitolului II din Regulamentul nr. 1215/2012, adoptate în temeiul articolului 81 TFUE ca fiind necesare pentru buna funcționare a pieței interne, nu stabilesc locul forului pentru procedurile de recunoaștere și de executare a hotărârilor pronunțate într-un stat terț²⁸.

34. În continuare, este necesar să se efectueze o examinare a obiectului procedurii desfășurate în fața instanței de origine pentru a stabili dacă aceasta urmărea să creeze condițiile executării silite a unei hotărâri judecătorești pronunțate în materie civilă și comercială într-un stat terț²⁹. În această privință, elementele furnizate de instanța de trimitere, amintite anterior în prezentele concluzii, justifică, în opinia noastră, un răspuns pozitiv³⁰.

²⁵ Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punctele 48 și 50).

²⁶ Hotărârea din 20 ianuarie 1994, Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13).

²⁷ JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3.

²⁸ A se vedea în acest sens Hotărârea din 20 ianuarie 1994, Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13, punctele 17 și 23).

²⁹ A se vedea în acest sens Hotărârea din 20 ianuarie 1994, Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13, punctul 13).

³⁰ La punctul 10 din observațiile sale, Comisia a arătat că ordonanța instanței de origine a fost dată în urma unei proceduri sumare privind executarea a două hotărâri obținute în Iordania. Ea a menționat de asemenea, la punctul 36 din aceste observații, că obiectul procedurii desfășurate de instanța respectivă se limita la examinarea existenței unei obligații de plată întemeiate pe o hotărâre definitivă cu privire la partea care a formulat cererea de executare.

35. Deși pârâtul din litigiul principal își exprimă dezacordul față de prezentarea procedurii inițiale efectuată de instanța de trimitere, acesta recunoaște totuși în mod clar că este vorba efectiv despre o acțiune, reglementată de normele de procedură speciale ale common law, întemeiată pe hotărâri judecătorești definitive ale unui stat terț și care permite pronunțarea unei hotărâri sumare la finalul unei proceduri incomplete, în măsura în care apărarea nu are șanse reale să obțină câștig de cauză³¹. Pe lângă trimiterile la jurisprudența Curții referitoare la însăși noțiunea de „hotărâre”, în ceea ce privește conținutul său, considerațiile potrivit cărora procedura inițială avea caracter contradictoriu, iar instanța de origine a examinat obiecțiile debitorului (lipsa capacității procesuale active, fraudarea procesului, lipsa mandatului avocatului instituției creditoare și revendicarea unei compensări a creanțelor) sunt lipsite de relevanță în cadrul aprecierii finalității procedurii³². Afirmatia instituției creditoare potrivit căreia hotărârile iordaniene nu erau executorii în Regatul Unit și în Austria nu face decât să întărească, în opinia noastră, concluzia potrivit căreia procedura desfășurată în fața instanței de origine urmărea efectiv să creeze, în primul stat citat, condițiile executării silite a acestor hotărâri.

36. În aceste împrejurări, hotărârea instanței de origine și certificatul care o însoțește, ansamblu juridic indisociabil, constituie o încălcare vădită a articolului 2 litera (a) și a articolului 39 din Regulamentul nr. 1215/2012. Rămâne să se stabilească dacă aceste norme prezintă un caracter esențial, astfel cum impune jurisprudența Curții.

2) Cu privire la caracterul esențial al normei de drept în cauză

37. Subliniem că, spre deosebire de Hotărârea Diageo Brands, eroarea săvârșită de instanța de origine nu se referă la o dispoziție de drept material care face parte dintr-o directivă de armonizare minimă care are ca obiect apropierea parțială a legislațiilor disparate ale statelor membre în materia mărcilor³³, ci la dispoziții ale unui regulament. În această privință, considerentul (6) al Regulamentului nr. 1215/2012 enunță că, pentru atingerea obiectivului liberei circulații a hotărârilor în materie civilă și comercială este necesar și oportun ca normele care reglementează competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor să fie reglementate de un instrument juridic al Uniunii cu caracter imperativ și de aplicare directă.

38. Regulamentul nr. 1215/2012, al cărui temei juridic este articolul 67 alineatul (4) TFUE, care vizează facilitarea accesului la justiție, în special pe baza principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare, urmărește, în domeniul cooperării în materie civilă și comercială, consolidarea sistemului simplificat și eficient al normelor de conflict, de recunoaștere și de executare a hotărârilor judecătorești instaurat prin instrumentele juridice în continuarea cărora se înscrie, pentru a facilita cooperarea judiciară în scopul de a contribui la realizarea obiectivului încredințat Uniunii de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre³⁴. Articolul 2 litera (a) și

³¹ A se vedea punctele 16, 25 și 27 din observațiile H Limited. Aceasta din urmă adaugă (punctul 20) că verificările referitoare la ordinea publică, la dreptul de a fi ascultat în momentul inițierii procedurii și la competența indirectă a instanței străine sunt prevăzute de procedura de common law în discuție, ceea ce întărește constatarea asimilării acesteia cu o procedură de exequatur. Aceste indicații corespund analizei procedurilor de recunoaștere și de executare potrivit common law în Regatul Unit, conținută în raportul elaborat de domnul Schlosser cu privire la Convenția din 9 octombrie 1978 privind aderarea Regatului Danemarcei, a Irlandei și a Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord la Convenția privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială și la Protocolul privind interpretarea acesteia de către Curtea de Justiție (JO 1979, C 59, p. 71, punctul 6 și următoarele).

³² Aceste obiecții corespund unor problematice anexe indisociabile de procedura de executare din care fac parte. Amintim că Curtea a statuat, în Hotărârea din 20 ianuarie 1994, Owens Bank (C-129/92, EU:C:1994:13, punctele 29-37), că Convenția de la Bruxelles nu este aplicabilă procedurilor „și nici problemelor apărute în cadrul procedurilor” care intervin în statul contractant cu privire la recunoașterea și la executarea hotărârilor pronunțate în state terțe.

³³ Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 51).

³⁴ Hotărârea din 9 martie 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, punctul 53).

articolul 39 din Regulamentul nr. 1215/2012, care stabilesc domeniul de aplicare al acestuia în ceea ce privește hotărârile judecătorești vizate, trebuie, în opinia noastră, să fie considerate esențiale în măsura în care respectarea lor este indispensabilă pentru îndeplinirea obiectivului Uniunii menționat mai sus³⁵.

39. Amintim că noțiunea de „ordine publică” în sensul articolului 45 alineatul (1) din acest regulament urmărește protejarea unor interese juridice exprimate prin intermediul unei norme de drept, care sunt, în speță, menținerea și dezvoltarea unui spațiu european de libertate, securitate și justiție care favorizează libera circulație a hotărârilor judecătorești, necesară pentru buna funcționare a pieței interne³⁶. Or, punerea în aplicare a unui regim de executare a hotărârilor conceput pentru buna funcționare a Uniunii și a pieței sale interne nu poate avea drept rezultat, ca urmare a unui viciu de aplicare inițial, să oblige un stat membru să execute o hotărâre pronunțată într-un stat terț chiar și atunci când condițiile unui exequatur al acesteia nu ar fi eventual întrunite în raport cu ordinea publică internațională a statului membru solicitat, conferind astfel acestui viciu efect deplin.

40. Considerăm că soluția propusă³⁷ nu este contrară sistemului instituit de Regulamentul nr. 1215/2012. Pe de o parte, deși este indiscutabil că Regulamentul nr. 1215/2012 se întemeiază pe principiul executării directe a hotărârilor, motivat de voința legiuitorului european de a reduce durata și costurile litigiilor transfrontaliere, acest act a prevăzut totuși menținerea³⁸ și, într-o anumită măsură, consolidarea³⁹ misiunii de control conferite statului membru solicitat. Pe de altă parte, departe de a diminua încrederea reciprocă a statelor membre în domeniul justiției, „supapa de siguranță” care constă într-o posibilă verificare a aplicabilității Regulamentului nr. 1215/2012 în cadrul examinării conformității hotărârii cu ordinea publică a statului membru solicitat este de natură să mențină un grad ridicat al acesteia.

3) Cu privire la cerința epuizării căilor de atac în statul membru de origine

41. Este cert că punctul 64 din Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands (C-681/13, EU:C:2015:471), potrivit căruia, cu excepția unor circumstanțe speciale care fac prea dificilă sau imposibilă exercitarea căilor de atac în statul membru de origine, justițiabilii trebuie să utilizeze în acest stat membru toate căile de atac disponibile pentru a împiedica în amonte o încălcare a ordinii publice, a făcut să curgă multă cerneală cu privire la stabilirea domeniului său exact de aplicare. Contrar argumentelor care au putut fi invocate, considerațiile care precedă nu pot fi

³⁵ A se vedea prin analogie Hotărârea din 1 iunie 1999, Eco Swiss (C-126/97, EU:C:1999:269, punctul 36).

³⁶ A se vedea în acest sens Hotărârea din 23 octombrie 2014, flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, punctul 56).

³⁷ Elementele cuprinse în decizia de trimitere ar putea evidenția o încălcare a unei alte norme esențiale a dreptului Uniunii, și anume principiul interzicerii fraudei și a abuzului de drept, care constituie un principiu general al dreptului Uniunii a cărui respectare se impune justițiabililor. Potrivit Curții, aplicarea reglementării Uniunii nu poate fi extinsă într-o asemenea măsură încât să acopere operațiunile care sunt realizate cu scopul de a beneficia în mod fraudulos sau abuziv de avantajele prevăzute de dreptul Uniunii [Hotărârea din 28 octombrie 2020, Kreis Heinsberg (C-112/19, EU:C:2020:864, punctul 46)]. Constatarea unei fraude se întemeiază pe o serie concordantă de indicii care stabilesc întrunirea unui element obiectiv și a unui element subiectiv. În speță, pe de o parte, elementul obiectiv îl constituie faptul că nu sunt îndeplinite condițiile de aplicare a Regulamentului nr. 1215/2012 în ceea ce privește hotărârile în discuție. Pe de altă parte, elementul subiectiv este constituit de intenția H Limited de a evita sau de a eluda aceste condiții, prin intermediul unei proceduri care urmărește, într-un stat membru fără legătură aparentă cu J, să creeze condițiile unei executări silite a două hotărâri iordaniene, în vederea obținerii avantajului asociat aplicării acestui regulament, respectiv o executare directă a acestor hotărâri în Austria, unde are domiciliul J. Această situație este asimilabilă noțiunii de „dublu exequatur”.

³⁸ Trebuie subliniat că Propunerea Comisiei de regulament privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (COM/2010/0748 final) cuprindea, pe lângă eliminarea procedurii de exequatur, eliminarea atingerii vădite aduse ordinii publice a statului membru solicitat ca motiv de neexecutare a hotărârii pronunțate în statul membru de origine. Având în vedere dezbaterile aprinse suscitade de cea de a doua propunere și rezervele formulate de diferite state membre, legiuitorul european a renunțat în cele din urmă la aceasta.

³⁹ A se vedea articolul 41 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 în ceea ce privește posibila aplicare a motivelor de refuz sau de suspendare a executării în temeiul legislației statului membru solicitat.

analizate ca fiind expresia unei condiții prealabile examinării motivului întemeiat pe atingerea adusă ordinii publice. Este suficient, în această privință, să se acorde atenție formulării lipsite de echivoc de la punctul 68 din hotărârea respectivă, care menționează că, cu ocazia verificării „eventualei existențe a unei încălcări vădite a ordinii publice a statului solicitat, instanța acestui stat trebuie să țină seama” de faptul că, cu excepția unor circumstanțe speciale care fac prea dificilă sau imposibilă exercitarea căilor de atac în statul membru de origine, justițiabilii trebuie să utilizeze în acest stat membru toate căile de atac disponibile pentru a preveni în amonte o astfel de încălcare. Cerința epuizării căilor de atac în statul membru de origine nu este decât un element de apreciere a motivului de refuz întemeiat pe caracterul contrar ordinii publice⁴⁰.

42. Cealaltă problemă ridicată de jurisprudența Curții este cea a domeniului său de aplicare în ceea ce privește ordinea publică în discuție, procesuală și/sau materială. Trebuie să se constate că hotărârea menționată este structurată în jurul a două elemente în mod clar distincte, legate de încălcarea, pe de o parte, a normei de drept material în cauză și, pe de altă parte, a unor garanții de ordin procedural. Or, considerațiile referitoare la epuizarea căilor de atac țin exclusiv de examinarea acestui al doilea element. Aportul aceleiași hotărâri a putut fi descris în mod întemeiat drept generalizarea verificării exercitării căilor de atac în statul membru de origine⁴¹, deja prezentă în cauze referitoare la invocarea unei atingeri vădite aduse dreptului la un proces echitabil și, prin urmare, ordinii publice procesuale⁴². Considerăm că ordinea publică internațională de fond a statului membru solicitat exprimă, mai mult în prezent decât echivalentul său procesual, valorile esențiale proprii acestui stat, traduse în norme și principii juridice care nu sunt în mod necesar împărtășite de statul membru de origine. Prin urmare, poate părea inadecvat să se solicite instanței din statul membru de origine să joace un rol de apărare a valorilor menționate, iar acest fapt să condiționeze constatarea caracterului vădit al atingerii aduse ordinii publice a statului membru solicitat.

43. Rezultă că, în ipoteza invocării unei încălcări a unei norme de drept al Uniunii, această argumentație își pierde relevanța⁴³, ceea ce implică, în opinia noastră, verificarea de către instanța solicitată a epuizării căilor de atac în statul membru de origine. Ar trebui, în această privință, să fie verificată realitatea circumstanțelor speciale care fac prea dificilă sau imposibilă exercitarea acestora, inclusiv împotriva actului de eliberare a certificatului adoptat la finalul unei proceduri care are o natură jurisdicțională. Subliniem că, evocând procedura inițială în statul membru de origine, Comisia arată, la punctul 29 din observațiile sale, că cererea de admitere a recursului extraordinar formulat a fost respinsă de instanța de apel din Regatul Unit.

⁴⁰ Această interpretare este confirmată de Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349, punctele 46 și 54). La punctul 54 din această hotărâre, Curtea leagă în mod clar concluzia de fond a inexistenței unei atingeri vădite aduse ordinii publice a statului membru solicitat de constatarea posibilității justițiabililor în cauză de a-și valorifica drepturile procesuale în fața instanței din statul membru de origine.

⁴¹ Pailler, L., *Journal du droit international (Clunet)* nr. 4, octombrie 2016, 20.

⁴² A se vedea Hotărârea din 2 aprilie 2009, Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, punctele 42-45), și Hotărârea din 6 septembrie 2012, Trade Agency (C-619/10, EU:C:2012:531, punctul 61). În Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni (C-559/14, EU:C:2016:349), verificarea cerinței privind exercitarea tuturor căilor de atac în statul membru de origine se efectuează de asemenea în raport cu stabilirea unui caracter vădit contrar ordinii publice procedurale.

⁴³ Trebuie amintite aici integrarea dreptului Uniunii în ordinea juridică a statelor membre și misiunea instanței naționale, instanță de drept comun a Uniunii, de a asigura aplicarea efectivă a normelor dreptului Uniunii.

3. Cu privire la motivele de refuz al executării prevăzute la articolul 41 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012

44. Întrucât instanța de trimitere ridică problema posibilității de a refuza executarea independent de constatarea unuia dintre motivele prevăzute la articolul 45 din Regulamentul nr. 1215/2012, este necesar să se analizeze articolul 41 alineatul (2) din acest regulament, potrivit căruia, „fără a aduce atingere alineatului (1), motivele de refuz sau de suspendare a executării în temeiul legislației statului membru solicitat se aplică în măsura în care acestea nu sunt incompatibile cu motivele menționate la articolul 45”. Ca să fim sinceri, modul de redactare a acestei dispoziții nu se caracterizează prin precizie și prezintă o anumită ambiguitate ca urmare a utilizării expresiei „motive de refuz al executării”, care face trimitere la formularea articolelor 45 și 46 din Regulamentul nr. 1215/2012⁴⁴, necesitatea de a conferi articolului 41 alineatul (2) din regulamentul menționat un efect util implicând în mod evident lipsa identității motivelor prevăzute de aceste diferite dispoziții.

45. Articolul 41 din Regulamentul nr. 1215/2012 face parte din secțiunea 2 din capitolul III consacrată executării, care este distinctă de cea referitoare la refuzul executării și prevede că procedura de executare este reglementată de legislația statului membru solicitat. O hotărâre pronunțată într-un stat membru care este executorie în statul membru solicitat este executată în acesta din urmă în aceleași condiții ca o hotărâre pronunțată în statul membru solicitat. Este evocată astfel procedura de executare propriu-zisă, care poate fi pusă în aplicare în mod direct de beneficiarul hotărârii inițiale, după comunicarea către autoritatea competentă însărcinată cu executarea unei copii a hotărârii și a certificatului, în lipsa unei cereri de refuz al executării sau în urma unei respingeri a acesteia de către instanța solicitată.

46. Conținutul motivelor de refuz al executării prevăzute la articolul 41 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 trebuie înțeles în raport cu acest cadru procedural, sarcină deosebit de delicată având în vedere marea varietate a reglementărilor naționale care guvernează punerea în aplicare a măsurilor de executare și contestațiile care le pot fi opuse. Cu titlu ilustrativ, pot fi menționate contestațiile referitoare la caracterul urmăribil al anumitor bunuri sau sume de bani, la cuantumul datoriei în urma unor plăți sau a unei compensări intervenite ulterior hotărârii de condamnare, la neregularitățile care pot afecta actele de executare, dar și la existența titlului însuși ca urmare a efectelor unei prescripții extinctive sau la caracterul său executoriu.

47. Trebuie subliniat că punerea în aplicare a motivelor nearmonizate de refuz al executării prevăzute la articolul 41 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 este dublu încadrată, pe de o parte, de interzicerea revizuirii pe fond a hotărârii pronunțate în statul membru de origine prevăzută la articolul 52 din acest regulament⁴⁵ și, pe de altă parte, de cerința compatibilității cu motivele armonizate enumerate la articolul 45 din regulamentul menționat într-o listă exhaustivă care nu cuprinde încălcarea domeniului de aplicare material al acestui act de către instanța de origine⁴⁶.

⁴⁴ Din considerentul (30) al Regulamentului nr. 1215/2012 reiese că alegerea acestei terminologii se explică prin considerații procedurale, și anume preocuparea legiuitorului european de a concentra în aceeași procedură, inițiată la cererea părții împotriva căreia se solicită executarea, examinarea de către instanța solicitată a tuturor motivelor care permit contestarea acestei executări, astfel cum sunt prevăzute la articolul 41 alineatul (2) și la articolul 45 din regulamentul menționat. Trebuie amintit că, potrivit articolului 47 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, procedura de refuz al executării, în măsura în care nu este reglementată de prezentul regulament, se determină conform legislației statului membru solicitat.

⁴⁵ Articolul 52 din Regulamentul nr. 1215/2012 face parte din secțiunea 4 din capitolul III, consacrată dispozițiilor comune.

⁴⁶ Trebuie adăugat că motivele prevăzute la articolul 41 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012 trebuie, asemenea celor enunțate la articolul 45 din acest regulament, să primească o interpretare strictă.

48. Trebuie amintit că constatarea unui motiv de refuz al executării prevăzut la acest din urmă articol conduce la o „neutralizare” totală a hotărârii instanței de origine, aceasta neputând să își producă efectele în statul membru solicitat și nici, prin urmare, să facă obiectul vreunei măsuri de executare. Pentru a respecta caracterul exhaustiv al motivelor enunțate la articolul 45 din Regulamentul nr. 1215/2012 și cerința compatibilității menționată mai sus, un motiv prevăzut la articolul 41 alineatul (2) din acest regulament nu ar trebui să aibă ca obiect repunerea în discuție a admisibilității titlului executoriu însuși, ci s-ar putea traduce printr-o posibilă limitare a efectelor acestuia și, prin urmare, printr-o restricție adusă executării sale.

49. În acest context, nu poate fi admisă posibilitatea instanței solicitate de a verifica, în cadrul aprecierii unui motiv de refuz al executării prevăzut la articolul 41 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, legalitatea certificatului și astfel aplicabilitatea acestui regulament în cazul acțiunii care a condus la pronunțarea hotărârii, ceea ce ar putea avea drept rezultat ca instanța respectivă să o priveze pe aceasta din urmă de caracterul său executoriu.

V. Concluzii

50. În lumina considerațiilor care precedă, propunem să se răspundă la întrebările preliminare adresate de Oberster Gerichtshof (Curtea Supremă, Austria) după cum urmează:

Articolele 45 și 46 din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretate în sensul că instanța din statul membru solicitat, sesizată cu o cerere de refuz al executării, poate să o admită pentru motivul că hotărârea și certificatul, prevăzut la articolul 53 din acest regulament, adoptate de instanța din statul membru de origine încalcă ordinea publică a statului membru solicitat, în condițiile în care eroarea de drept invocată constituie o încălcare vădită a unei norme de drept considerate esențială în ordinea juridică a Uniunii și, prin urmare, în cea a statului respectiv. Aceasta este situația unei erori care afectează aplicarea articolului 2 litera (a) și a articolului 39 din regulamentul menționat, care impun ca hotărârea a cărei executare se solicită să fie pronunțată într-un stat membru.

Atunci când verifică eventuala existență a unei încălcări vădite a ordinii publice a statului solicitat, ca urmare a nerespectării unei norme de fond sau de formă a dreptului Uniunii, instanța din acest stat trebuie să țină seama de faptul că, cu excepția unor circumstanțe speciale care fac prea dificilă sau imposibilă exercitarea căilor de atac în statul membru de origine, justițiabilii trebuie să utilizeze în acest stat membru toate căile de atac disponibile pentru a preveni în amonte o astfel de încălcare.